

MEMORIU

AMENAJARE PEISAGISTICĂ A PARCULUI DIN PIATA BERNÁDY GYÖRGY

I. DATE GENERALE

I.1. Date geografice

Orașul Târgu Mureș este amplasat la intersecția a trei zone geografice: Câmpia Transilvaniei, Valea Mureșului și Valea Nirajului, la o altitudine de aproximativ 320 m față de nivelul mării. În prezent municipiul se întinde pe ambele părți al cursului râului Mureș și pe dealul Cornești și dealul Nirajului.

Climă

Clima municipiului Târgu Mureș este plăcută de tip continental moderată cu veri călduroase și ierni aspre. Este influențată de vecinătatea Munților Gurghiu. Verile sunt călduroase, iar iernile în general sunt lipsite de viscole. Temperatura medie anuală din aer este de cca 8,2°C. Temperatura medie în ianuarie este de - 3 °C, iar cea a lunii iulie, de 19°C. Temp. minimă absolută a fost de - 34,5 °C (înregistrată în ianuarie 1963), iar maxima absolută, de 38,5°C (înregistrată în august 1952). Media precipitațiilor anuale atinge 663 mm, cea mai ploioasă lună fiind iunie (99 mm), iar cea mai uscată, februarie (26 mm). În ultimii ani, se observă faptul că iernile devin din ce în ce mai blânde, cu temperaturi care rareori scad sub - 15°C și cu zăpadă din ce în ce mai puțină. Verile sunt din ce în ce mai calde, crescând numărul de zile tropicale (în care maxima depășește 30°C). Temperaturile sunt cuprinse între următoarele valori extreme: - 32,8°C și +39°C. Așezarea geografică și clima sânt date generale importante referitoare la amenajarea spațiului verde, la alegerea plantelor folosite.

Piața Bernády György este așezată în acest mediu înconjurător pe teritoriul orașului, la partea de nord-vest al ansamblului Cetății, având în vecinătate piața Petőfi la sud-vest și str. Târgului la sud. În fața casei Teleki Domokos, între str. Avram Iancu și str. Poștei se afla spațiul verde cu statuia lui Bernády György, despre care este vorba în acest studiu.

Amenajările propuse sunt gândite cu scopul de a îmbunătăți starea existentă a aspectului și a mediului înconjurător.

I.2. Date istorice

Piața Bernády György se așează în mediu de monumente istorice importante ale orașului. Cel mai aproape de piață este casa monument, Teleki Domokos, construit între anii 1797-1803 în stil clasic baroc. La nord-est de piață este cel mai important și valoros monument al orașului, ansamblul Cetății cu biserica reformată din cetate, care a fost construit între sfârșitul secolului al XIV-lea și începutul celui de-al XV-lea, în așa fel cu bastioanele și cu zidurile cetății este cea mai veche construcție a orașului. La sud de piață, la intersecția străzii Târgului cu str. Mihai Viteazul se află casa Haller și casa lui Csíki Márton, fiind și ele clădiri monument.

Piața la sfârșitul secolului XIX-lea și începutul secolului XX-lea a mai avut numele de piața Bem, nume pe care a primit după generalul de origine polonez Bem József, personaj cheie al revoluției din 1848. Generalul Bem a fost găzduit în casa Teleki Domokos, ca și poetul revoluționar Petőfi Sándor. Prezența lor este documentat și printr-o placă comemorativă.

În 29. Octombrie 1994 a fost așezat statuia primarului de odinioară, Bernády György, căruia orașul poate mulțumi aspectul de acum a orașului, începând cu Palatul Culturii, Palatul Administrativ, ca cele mai cunoscute și cele mai emblematice realizări din perioada lui de activitate și multe altele. De atunci piața poartă numele de Bernády György.

Prin documentar foto (pag.1-3) am urmărit schimbarea aspectului și folosinței pieții de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea până în zilele noastre. La sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea a fost un loc neamenajat unde s-a ținut târg de mobilă (pozele 1-5). Pe o vedere din 1910 apare bordura din beton, profilată, caracteristică la toate spațiile verzi a orașului, realizate la începutul secolului al XX-lea, folosit în preajma spațiului

verde care înconjoară zidurile cetății pe latura sud-vestică. În perioada respectivă este supusă perimetrarea cu bordura din beton profilată al parcului din piațetă. Pe baza pozelor am constatat că avea dimensiune mai mică ca în prezent. Era plantat cu plante de ornament, avea un vas de ornament cu plante și era înconjurat de arbori plantate în zona trotuarului. În anul 1986 la casa Teleki au fost lucrări, s-a demolat o adăugire ulterioară. În urma acestor lucrări (poza nr. 15) parcul este dotat cu bănci.

Parcul a trecut prin mari modificări în 1994, cu ocazia amplasării statuii lui Bernády György, lucrarea sculptorului Bocskay Vince. Suprafața s-a mărit, bordura de beton profilată a dispărut, este prezent doar într-un cerc în preajma statuii. S-au refăcut trotuarele, s-au învelit cu pișcoturi, iar la delimitarea între trotuar și zona plantată s-a folosit cărămidă galbenă. Acest aspect are în prezent.

II. AMENAJAREA ZONEI VERDE

II. 1. Date– existente

Aspectul, mărimea, forma în prezent este aceeaș ca celui realizat în 1994.

Suprafața spațiului verde este $S=258,20$ mp. Plantele existente sunt doi arbori *Tisa*, 6 *bucata Juniperus horizontalis*- ienupăr orizontal, gard viu din *Lonicera* în jurul platformei cu statuia. Pe alocuri este înierbat, doar în pete. Nu este o suprafață înierbată compactă. Diversitatea lumii vegetale nu este bogată, plantele sunt plantate de cca. 28 ani, s-au îmbătrânit, nu au aspect decorativ dorit, găzduiesc mizerie, gunoi aruncat. Situația existentă și așezarea plantelor este prezentată pe planșa A3.

Aspectul spațiului verde nu este corespunzător importanței locului. Este un loc frecventat atât de localnici cât și de turiști.

II. 2. Amenajări propuse

a. lucrări necesare pentru menținerea celor doi Tisa, arbori existenți

Propun lucrări de intervenții necesare de întreținere, toaletare, formare, tratare. Restul plantelor din cauza vârstei și aspectului ar trebui îndepărtate, înlocuite.

b. propun amenajare nouă privind forma straturilor plantate

c. în locul plantelor existente propun plante noi

Forma nouă a straturilor și plantele propuse, am prezentat în două variante pe planșele A3, A4, A5, A6, A7.

În ambele variante propun așezarea bordurii de beton profilat ca și element despărțitor între trotuar și straturile de flori. Argumentez cu faptul, ca folosirea acestor elemente a avut loc acum 100-110 ani, au un trecut, au și ele valoare de monument și prezența lor întărește, scoate în evidență valoarea de monument a locului. Analizând măsurătorile topografice pe secțiunea A-A, panșa A2, am observat că între partea dreaptă, către str. Avram Iancu și partea stângă, către str. Poștei este o diferență de nivel de 0,73 cm. Această diferență este vizibilă și cu ochiul liber stând în fața parcului. Prin folosirea bordurii de beton profilat, care este un element stabil, s-ar putea egala diferența de sol cu pământ fertil, bun pentru plantat. Folosirea acestor elemente, dincolo de stabilitate, aspect are și rol ocrotitor a straturilor cu flori.

În prima variantă, (planșele A3, A4) la baza ideii, la alegerea formei stă caracterul baroc al casei Teleki, care este fundalul parcului. Pentru a avea caracteristici comune, am ales o forma clasică barocă, pe care am aplicat conform condițiilor locale. Statuia nu este așezată în mijlocul parcului, în așa fel straturile nu sunt egale. Așezarea plantelor, formele straturilor urmăresc stilul baroc. Am ales plante perene, de valoare decorativă maximă. Alegerea lor s-a făcut în așa fel încât din primăvară, până în toamnă târzie să fie flori în abundență. Iarna plantele veșnic verzi vor decora. Plantele propuse sunt: lalele, narcise, *Muscari*, magnolie de creștere joasă, *Heuchera*, trandafiri polyantha de culoare galbenă, lavandă, trandafiri pe tulpină înaltă și trandafiri cățărătoare. Culoarea aleasă se potrivește cu culoarea casei galben deschis. De aceea am ales trandafiri galbene, respectiv purpuriu în cazul trandafirilor cățărătoare, culoarea movului a lavandei pentru că ele sunt culori complementare. Uitând mai departe vedem zidurile,

acoperișurile de la Cetate, de culoare cărămăzui și un șir de arbori decorativi pe latura către Cetate, cu frunze roșiatice. Privind în ansamblu locul, aceste culori se potrivesc, luminează împrejmuirea. Aș dori să menționez că locul parcului este însorit, la alegerea plantelor am ținut cont de acest aspect. Plantelor alese le place lumina, căldura, chiar le necesită. Pentru a obține caracterul baroc și aspectul deosebit prin abundență de flori, am propus plantare intensivă, adică atât de aproape, încât este păstrată distanța optimă pentru fiecare plantă în parte. În această variantă sunt propuse patru sau două bănci, care servesc odihna trecătorilor. Băncile sunt alese în așa fel încât prin forma, materialul folosit să se potrivească stilului. Pe ele se pot așeza din ambele laturi în așa fel, încât vizionarea poate să fie în direcția dorită. Sunt propuse coșuri de gunoi, care se potrivesc cu caracterul băncilor.

În a doua variantă, (planșele A5, A6) am căutat forma cât se poate de ușor de realizat, dar decorativă în aceeași timp. Sunt create două locuri de odihnă cu bănci și coșuri de gunoi asemănătoare cu cele descrise la varianta 1. Plantele alese sunt asemănătoare cu excepția gardului viu din plantă veșnic verde *Prunus laurocerasus Mano* în jurul platformei cu statuie. Această plantă este rezistentă la dăunători, față de *Buxus sempervirens*, care este atacat în ultima vreme de o insectă care este greu de învinsă. Am prevăzut *Thuja occidentalis Danica*, o plantă veșnic verde, cu creștere globulară. În cazul la varianta 2 straturile de flori ar fi înconjurată cu bordură din beton profilată identică cu varianta 1. Argumentele folosirii sunt aceleași. În varianta 2 suprafața plantată este mai mare ca în varianta 1.

Am adăugat un desen despre un suport de flori simplu (planșa A7), natural, cu care se poate realiza aspectul dorit cu trandafirii cățărațori.

Nu se potrivesc locului arbori decorativi, deoarece ar închide panorama, vizibilitatea locurilor, obiectelor importante din zonă.

Trotuarul înconjurător ar trebui refăcut.

III. CONCLUZII GENERALE

Amenajările propuse sunt gândite cu scopul de a îmbunătăți starea existentă a aspectului și a mediului înconjurător.

Lucrările propuse servesc obținerea unui peisaj de calitate funcțională și estetică la nivelul valorii locului.

Realizarea unui loc ca aceasta, ar reflecta și întări caracterul deosebit de frumos și valoros al orașului nostru.

Spațiile plantate au un esențial rol ecologic. Ele produc oxigenul necesar vieții, reduc poluarea fizică, chimică și formează microclimat favorabil, oferă adăpost păsărilor și altor viețuitoare, protejează flora, solul, apele, ameliorează și valorifică terenurile degradate.

Contribuie la conservarea și dezvoltarea peisajului și a valorilor asociate acestuia care servesc generațiile actuale și viitoare atât pe cei localnici cât și pe cei care ne vizitează orașul.

Necesar pentru realizarea variantei 1.:

- bordură din beton profilată L= 109,0 m (trebuie să existe depozitat din cele demonte în dealungul timpului)
- pietriș sortat 8-16 mm S= 59,0 mp
- trotuar înconjurător S= 166,0 m
- pământ fertil
- bancă 2 sau 4 bucăți
- coș de gunoi 4 bucăți
- **plante:**
- trandafir polyantha galben 100 buc. (100x 30= 3000 lei)
- trandafir cățărațor purpuriu sau roz 8 buc. (8x30= 240 lei)
- trandafir pe tulpină înaltă purpuriu sau roz 2 buc (2x100= 200 lei)
- Heuchera 400 buc. (400x20= 8000 lei)
- *Magnolia stellata* 2 buc. (ca în fața Primăriei) (2x 200= 400 lei)

- *Lavanda angustifolia* 200 buc. (200x 30= 6000 lei)
  - Bulbi de lalele 1000 buc. (~ 4000 lei)
  - Bulbi de narcise 1000 buc. (~ 4000 lei)
  - Bulbi de *Muscari Armeniacum* 1000 buc. (~ 1500 lei)
- Valoare totală aproximativă a plantelor = 27340 lei**

Necesar pentru realizarea variantei 2.:

- bordură din beton profilată L= 73,0 m
  - pietriș sortat 8-16 mm S= 15,0 mp
  - trotuar înconjurător S= 160,0 m
  - pământ fertil
  - bancă 2 bucăți
  - coș de gunoi 4 bucăți
  - trandafir polyantha galben 148 buc. (148 x 30= 4400 lei)
  - trandafir cățărător purpuriu sau roz 8 buc. (8x30= 240 lei)
  - Heuchera 300 buc. (300x20= 6000 lei)
  - *Magnolia stellata* 2 buc. (ca în fața Primăriei) (2x 200= 400 lei)
  - *Lavanda angustifolia* 120 buc. (120x 30= 3600 lei)
  - Bulbi de lalele 1000 buc. (~ 4000 lei)
  - Bulbi de narcise 1000 buc. (~ 4000 lei)
  - Bulbi de *Muscari Armeniacum* 1000 buc. (~ 1500 lei)
  - *Prunus laurocerasus* Mano 40 buc. (40x 40= 1600 lei)
  - *Thuja Golden globe* 4 buc. ex. dezvoltate (4x50= 200 lei)
- Valoare totală aproximativă a plantelor = 25940 lei**
La cheltuieli intra transportul și munca prin care se realizează.

Proiectat
ing.horticol Jáni Rozália

Piese trimise:

1. Memoriu tehnic
2. Plan de incadrate in zona A0
3. Plan de situatie/topo existent A1
4. Plan amenajare, sectiunea A/A , plante existente A2
5. Plan propus – Varianta 1 A3
6. Vedere-Sectiunea A-A prop. Varianta 1. A4
7. Plan propus – Varianta 2. A5
8. Vedere prop. Varianta 2. A6
9. Propunere suport pentru trandafir catarator A7
- 10.Documentar foto pagina 1, 2, 3